APPROBATIONES.

EX commiſſione Reverendi P.M.Fr.Ambroſij do Couto,Provincialis hujus Provinciæ.Luſitaniæ,&c. Vidi ſecundum Volumen *R.P.D.F.Ioannis da Sylveira,ſacræ Theologiæ primarij Lectoris Emeriti*,quod ſummâ elaboratum induſtriâ,facili Patrum ingenio, concionatoriis fœtum conceptibus,nitore,venuſtatéque orationis, æquè ac ſanctorum Patrum eruditiſſimis ſententiis,& cœleſtium oraculorum interpretationibus mirabiliter excultum,ſeſe in lucem,in oculos,inque dat manus, mentem fœcundat legentium, fœcundat audientium animos,atque fovet,ut accenſi fide perſiſtant,& veritatis operibus reluceant.Si ergo rerum ornamentum (teſte Baſilio Seleuco *orat*.1.) lux eſt,dum ipſas aperit,in proprióque nitore manifeſtat,ut in lucem prodeat,lucéque ornetur, digniſſimum cenſeo Volumen hoc,omnia judico illius ſcripta cum fide orthodoxa,& honeſtis moribus apprimè concinere,quod & Litteratorum excipiantur plauſu,maximámque in Chriſtianæ Reipublicæ utilitatem producantur typis.In Olyſſiponenſi Carmelo die 12. Aprilis anno Domini 1643.

D. Fr. Blasivs. Tostado.

DE mandato ſapientiſſimi Magiſtri Ambroſij do Couto in Luſitania Provincialis emeriti,attentè perluſtravi, & alta meditatione perpendi ſecundum Tomum *Commentariorum in textum Evangelicum*, *ſapientiſsimi Patris ac Doctoris F. Ioannis da Sylveira*, *ſacræ Theologiæ primarij quondam Lectoris*;cenſeo nihil in eo aut Chriſtianis moribus,aut fidei decretis repugnans contineri,imò materiæ dignitas,conceptuum ubertas mira rerum diſpoſitio,ſtylus facilis,& felix Authoris ingenium Opus reddunt admirabile; Veterum enim placita tam concinno & apto ordine connectit, ut omnes in admirationem adducat. Inter alia triplici eminet gratia,affectum mulcet, ſenſuum ubertate mentem impinguat,& altitudine myſteriorum intellectum exercet;quare typis non ſolùm mandandum,ſed cedro & arce(ut dicunt)ſervandum judico. In Oyſſiponenſi Carmelo die 18. Aprilis anno Domini.1643.

Fr. Nonevs Viegas *S.Theol. Lector veſperarius.*

Facultas R.P. Provincialis Carmelitarum in Luſitania.

MAg.Fr.Ambroſius do Couto , Provincialis Ordinis B.Virginis Mariæ de Monte Carmelo Regularis Obſervantiæ in his Portugalliæ,& Algarbiorum Regnis.&c. Ex commiſſione R.P.N. Magiſtri Fr. Alberti Maſſarij Vicarij Generalis antiquæ Obſervantiæ,harum tenore facultatem facio *R.P.D.F.Ioanni da Sylveira*,*Primario Iubilato*,*ac Magiſtro Regenti*,ut ſecundus Tomus *Commentariorum in textum Evangelicum* ab ipſo compoſitus,ac Doctorum hominum Religionis noſtræ judicio examinatus,& approbatus,typis poſſit mandari. Datum in Carmelo Olyſſiponenſi 21. Aprilis, anno Domini 1643.

M. Fr. Ambrosivs do Couto *Provincialis.*

NOs infraſcripti Facultatis Pariſienſis Doctores,fidem facimus viſum à nobis Librum,qui inſcribitur,R.P.D.F.Joannis da Sylveira *Commentariorum in textum Evangelicum Tomus ſecundus*, nihilque in eo ab Eccleſiæ Catholicæ,Apoſtolicæ,& Romanæ Fidei,ſanctorumque Patrum ſana doctrina alienum contineri. Lugduni die 20. Maij 1644.

Fr. Stephanvs Molin Carmelita.

Fr. Michael Micard Franciſcanus.

SERIES CAPITUM, ET QUÆSTIONUM.

LIBER QUARTUS.

Explanans primum ſacratiſsimum annum Prædicationis Chriſti Jesu.

Caput I.

Adeſt Jeſus nuptiis in Cana Galilææ.

Quæst.I. DE tempore ac die quo hæ nuptiæ factæ ſunt. pag.3
2 Quomodo computanda ſit tertia dies de qua Evangeliſta mentionem facit? 4
3 Quis fuerit ſponſus & ſponſa in his nuptiis? 5
4 Quare Evangeliſta nomen ſponſi, & ſponſæ non expreſſerit? ibid.
5 Quare in Cana Galilææ celebrentur hæ nuptiæ? 6
6 Quare puriſſima Virgo his nuptiis præſens aderat. ibid.
7 Quare Chriſtus Dominus venerit ad nuptias? 8
8 Quare dominus iverit ad nuptias cum diſcipulis, non verò ad Jeruſalem? 9
9 De perſonis, quæ his nuptiis interfuerint: agitur de Apoſtolis, fratribus, ac D. Joſeph. ibid.
10 Quare ad has nuptias acceſſerint diſcipuli? 10
11 Quare in his nuptiis vini penuria intervenerit? 11
12 Quare hic vini potius, quam aliarum rerum defectus acciderit? ibid.
13 Quare Virgo hic proponat tantùm vini defectum,& non petat miraculum? 12
14 Quare Virgo vini defectum filio ſuo non rogata proponat? 13
15 Quare Virgo vini defectum filio tantùm, & non alteri manifeſtet? ibid.
16 Quare Chriſtus Dominus Virgini dixerit: Quid mihi & tibi? Rationem litteralem inquiro. 14
17 Quare Dominus tam ſeverè Matri reſponderit? Expenduntur rationes morales. 13
18 Quare Chriſtus Dominus Virginem appellet mulierem? 17
19 Quare Chriſtus univerſorum temporum Dominus dixerit: Nondum venit hora mea? 18
20 Utrùm Chriſtus Dominus ob Matris preces citius operatus ſit miraculum? 19
21 Quare Virgo hic loquatur,& non legatur ampliùs in Evangelio eructaſſe verbum? 20
22 Unde noverit Virgo Chriſtum aliquid imperaturum miniſtris ad miraculum operandum? 21
23 Quare hydriæ erant ſex? 22
24 Quare hydriæ erant lapideæ? ibid.
25 Quare hydriæ poſitæ erant ad purificationem Judæorum? 23
26 Quare Dominus in hydrijs, & non in alijs vaſibus miraculum operari determinet? ibid.
27 Quare Chriſtus dominus vinum ex nihilo non creaverit? 24
28 Quare vinum ex aqua potius, quàm ex alia re fecerit? 25
29 Quare Chriſtus Dominus per ſe aquam non effuderit? 26
30 Quiſnam eſſet architriclinus: & unde dictus? 27
31 Quare Architriclinus vocet ſponſum, & non miniſtros. ibid.
32 Utrum hoc fuerit primum miraculum,quod Chriſtus edidit? 29
33 Quare hic dicatur, quòd Chriſtus manifeſtaverit gloriam ſuam? ibid.
33 Quomodo qui antè Chriſti diſcipuli erant, modò in eum credidiſſe dicantur? 30

Caput II.

Ejicit Jeſus vendentes in templo.

Quæst.I, QVare Dominus venerit in Capharnaum? 31
2 Utrùm Beatiſſima Virgo ſecuta fuerit Chriſtum per diverſa loca prædicationis cauſa ambulantem? 32
3 An ſit una, & eadem ejectio quam Joannes hic, ac Matthæus enarrant? 33
4 Quare Evangeliſta tantùm faciat mentionem de ove,bove,colũba, cum alia venderentur in templo? 34
5 Quare in templo vendebantur oves, boves, & columbæ? ibid.
6 Quare Dominus ejecerit à templo vendentes? 36
7 Quare hic non fiat expreſſa mentio de ementibus, cùm Matthæi 21. vendentes & ementes commemorentur? 37
8 Quare Dominus flagellum de funiculis fecerit, non verò de catenis, vel virgis? 40
10 Quare Chriſtus Dominus vendentes per ſeipſum ejecerit, 41
11 Quare cùm Chriſtus Dominus tantam ejecerit multitudinem, nullus ei reſtiterit? 42
12 Quare Dominus columbarum venditores flagello non percuſſerit, ſed dixerit: Auferte iſta hinc? 44
13 Quare Chriſtus Dominus mitiora hic verba proferat, quàm Matth. 21. in ſimili facto. 46
14 Quæ negotiatio in Eccleſia prohibita ſit? ibid.
15 Quando, & quomodo recordati ſint diſcipuli de Davidis carmine? 48
16 Quomodo dicatur de Chriſto: Zelus domus tuæ comedit me? ibid.
17 Quid hic intelligatur nomine templi? 50
18 Quare Chriſtus Dominus hic corpus ſuum appellet templum? 51
19 Quare Chriſtus Dominus pro ſigno dederit potius reſurrectionem ſuam,quàm quodcunque aliud miraculum, ac opus vitæ ſuæ? 52
20 Quare Dominus ſignũ valde ænigmaticũ dederit? 53
21 Utrùm templum illud fuerit ædificatum quadraginta & ſex annis? 54
22 Quare Evangeliſta non explicet,quæ ſigna, & miracula hic fecerit Dominus? 56
23 Quare cum multi in Chriſtum crederent,tamen Dominus non ſe credebat eis? 57

Caput III.

Jeſus & Nicodemus.

Quæst. I. QVare Evangeliſta dum incipit hanc hiſtoriam ſcribere, Nicodemum appellet hominem? 59
2 Quare Evangeliſta notet quòd Nicodemus erat

Series Capitum, & Quæſtionum.

ex Phariſæis ? 60

3 Quare hic vir tam ſolicitus de ſua ſalute dicatur Nicodemus ? 61

4 Quare Nicodemi principatus memoratur ? ibid.

5 Quare Nicodemus venerit nocte ad Jeſum ? multiplici ratione explicatur ? 63

6 Quare cùm principes hujus ſæculi, omnia ſibi licere frequenter exiſtiment, Nicodemus tamen timeat palam ad Chriſtum venire ? 64

7 Quare Nicodemus venerit nocte ? aliis rationibus explicatur. ibid.

8 Quare cum Nicodemus venerit nocte ac, occultè à Chriſto non reprehendatur ? 66

9 Quare cum multi in populo ſiniſtram de Chriſto Domino opinionem haberent, Nicodemus tamen, veluti de omnibus, ait: Scimus, quia à Deo veniſti Magiſter ? 67

10 Quomodo hæc Chriſti reſponſio connectatur cum dictis à Nicodemo ? 59

11 Quare inter Evangeliſtas ſolus Joannes geminet dictionem Amen ? 70

12 Quare Chriſtus Dominus cum Nicodemo loquatur per tertiam perſonam cum ad ipſum dirigat ſermonem ? 71

13 Quare Dominus Nicodemum non inſtruat de ejus potentia ad miracula perpetranda ? 72

14 Quare Nicodemus tam humiliter intellexerit ſublimem Chriſti Domini doctrinam. 73

15 De neceſſitate Baptiſmi, & de tempore, quo incipit hujuſmodi neceſſitas. 74

16 Quare noſtra regeneratio in Baptiſmo fiat interveniente aqua & Spiritu ſancto ? 75

17 Quare hujuſmodi regeneratio, ſit in aqua, rationes peculiares expendo. 76

18 Quare in hac regeneratione homini non detur aliquod adjutorium, ſicut in prima ejus creatione? 77

19 Quare Baptiſmus dicatur regeneratio ? ibid.

20 Qua ratione Chriſtus Dominus cum ſit natus ex Spiritu ſancto, conſtet humana carne. 79

21 Quid nomine Spiritus, hic intelligatur ? 80

22 Vox divini Spiritus ſilere non poteſt, quin ſe audire faciat ? 81

23 Quare cùm divinus Spiritus det omnium rerum intelligentiam, de eo dicatur, quòd neſcimus, quo vadat, & quo tendat ? ibid.

24 Quam periculoſum ſit, quod homo non obſervet Deum ad ſe venientem, ac recedentem. 83

25 Quare Dominus hic reprehendat Nicodemum de ſua ignorantia ? 84

26 Quare Chriſtus Dominus hic Nicodemum de ignorantia reprehendat, non tamen de eo, quòd nocte venerit ad ipſum ? 86

27 Quare Chriſtus Dominus hic loquatur in numero plurali, Quod ſcimus, loquimur, & quod vidimus, teſtamur. 88

28 Cùm Chriſtus Dominus de regeneratione ſpirituali hic loquatur, quid hic per terrena intelligas ? 89

29 Quomodo Chriſtus Dominus dicat, quod ipſe aſcendit in cœlum, cum hic ante aſcenſionem ſuam loquatur ? 90

30 Quomodo dicat Chriſtus, quòd nemo aſcendit in cœlum, niſi qui deſcendit, cùm juſti aſcendant in cœlum, à quo non deſcenderunt ? 91

31 Quomodo dicat Chriſtus, quòd filius hominis deſcendit de cœlo, cùm humanitas unita fuerit verbo in terris ? 92

32 Quare Chriſtus Dominus frequenter ſe filium hominis appellat ? 93

33 Quare in Chriſti Crucifixi figuram ſerpens potius, quàm aliud eligatur animal ? 96

34 Quare ſerpens in figuram Chriſti erectus æneus erat potius, quam ligneus, vel alterius materiæ ? 98

35 Quare potius adducatur ſerpentis figura in deſerto, cùm alia multa eſſent in lege veteri, quæ & Chriſti paſſionem exprimebant ? ibid.

36 Quare Dominus crucifixionem ſuam non ſuſpendium ſed exaltationem appellet ? 100

37 Quare Dominus cum Nicodemo de paſſione ſua non manifeſtè, ſed per figuram loquatur ? 101

38 Quare Dominus paſſionem ſuam ponat ſub figura: illius verò fructum manifeſtè ? 102

39 Quare paſſionis fructus per æternæ vitæ acquiſitionem explicetur ? ibid.

40 Quare Dominus hic cum Nicodemo de amore ſuo agat ? 104

41 Quare Deus tam vehementer dilexerit homines ? ibid.

42 Quare in ſignum dilectionis ſuæ Deus mundo dederit, non Angelum, vel Archangelum, ſed filium ſuum unigenitum ? 106

43 Utrùm Deus Pater majus amoris præbuiſſet ſignum, ſi ſeipſum nobis dediſſet, quàm dum filium unigenitum dedit ?

44 Quare tam diverſimodè Chriſtus loquatur de dilectione ſua, ac Magdalenæ amore ? 108

45 Quare non ſuam, ſed tantum Patris dilectionem Chriſtus expreſsè commemoret ? 109

46 Quare Chriſtus Dominus non diſtinctè ſed involutè Nicodemo dixerit, ſe eſſe filium Dei unigenitum ? 110 107

47 Quomoda cohæreat præſens textus cum illo Pauli: Qui dilexit me, & tradidit ſemetipſum pro me ? ibid.

48 Quare hic non ſolùm dicatur, quòd Pater dederit filium unigenitum, ſed etiam addatur, ſuum, non verò prout eſt in ſinu ejus ? 111

49 Quare dicatur quòd Deus dilexerit mundum cùm ſcriptum ſit, Nolite diligere mundum ? 112

50 Quare non dicatur quòd Deus dilexerit homines, ſed mundum ? 113

51 Quare Chriſtus in hoc colloquio cum Nicodemo prius ſe appellet filium hominis, & poſtea filium Dei ? ibid.

52 Quare idem effectus redemptionis prius tribuatur Chriſto, Domino, prout filius hominis, quam prout unigenitus Dei ? 114

53 Quare Chriſtus Dominus hîc auditores ſuos à judicij ſuſpicione removeat ? 115

54 Quomodo dicatur, quòd Chriſtus non venit, ut judicet mundum, cum Pater omne judicium dederit filio ? 116

55 Quomodo dicatur hîc filius Dei miſſus in mundum, cùm Ioannes dicat quòd erat in mundo ? 117

56 Quomodo hæc ſententia Chriſti, Qui credit non judicatur, & qui non credit, jam judicatus eſt, cohæreat cum univerſali judicio ? 118

57 Quare judicium ſumatur per condemnationem ? 119

58 Quare, cùm lex venerit ad ſalvandos homines, ipſi noluerint ad ipſum venire ? 120

CAPUT IV.

Incarceratur divinus Baptiſta.

QUÆST. I. Quiſnam eſſet Herodes, Herodias, & Joannis carcer ? 122

2 An Herodes ſponte ſua, vel perſuaſu aliorum, Joannem incarceraverit ? 123

3 Ex qui motivo Herodes Ioannem in vinculis alligaverit ? 124

4 Quare Herodes auſus ſit Ioannem in vinculis alligare ? 125

5 Quomodo prendatur Ioannes, qui eſt Chriſti vox, cùm verbum Dei non ſit alligatum ? 127

6 Quare inter Herodem, & Herodiadem tanta in nomine convenientia ? ibid.

7 Quare Herodes publicè arguatur à Joanne ? ibid.

8 Quare Ioannes reprehendat Herodem, quem ſciebat reprehenſione non futurum meliorem ? 129

9 Quare Ioannes Herodem tantùm, & non Herodiadem arguat ? 130

10 Quare cum tanta libertate Joannes Herodem arguat ? 131

11 Quomodo Matthæus, & Marcus, qui videntur ſibi contrarij in narranda hac hiſtoria, conveniant inter ſe ? 132

12 Quomodo Herodes tam bene affectus in Joannem, eum occidere decreverit, ut Matthæus ſcribit ? 134

CAPUT V.

Colloquium Chriſti cum Samaritana, quæ vocatur à Chriſto.

QUÆST. I. Utrùm Chriſtus Dominus per ſeipſum baptizaret ? 136

2 Quare Chriſtus noluerit per ſeipſum baptizare ? 137

3 Quare Dominus diſceſſerit ex Judæa in Galilæam ? 139

4 Quænam eſſet regio Samaritana ? 141

5 Quare tantus ſit Evangeliſta in narrando, quod oportuit eum tranſire per Samariam ? ibid.

6 Quare tranſivit Dominus per Samariam ? 142

7 Quænam fuerit civitas Sichar ? 143

8 Quare Dominus venerit ad civitatem Sichar ? 144

9 Quomodo dicatur fons, cùm poſtea puteus appelletur ? 146

10 Quare Dominus ad convertendam mulierem venerit ad fontem ? 147

11 Quare meus Jeſus ostendatur fatigatus ? 148

12 Quare Jeſus non ſtabat, ſed ſedebat ſuprà fontem ? 151

13 Quare hora ſexta ſedebat Dominus ? 152

14 Quare Dominus ad emendos cibos miſerit omnes diſcipulos ſuos ? 154

15 Quare Samaritana Chriſto Domino potum dare recuſet, cum tamen Rebecca illum dederit Eleazaro, & ſuis camelis ? 156

16 Quare mulier neget Chriſto potum, diſcipulis tamen in urbe cibus non negetur ? 157

17 Quare Chriſtus Dominus non explicet quid, & quale ſit hoc donum Dei de quo loquitur ? 158

18 Quid Chriſtus Dominus per aquam vivam intelligat ? 159

19 Quare mulier alienigena & Samaritana appellet Jacob patrem ſuum ? 161

20 Quare Chriſtus mulieri non reſponderit, ſe eſſe majorem Jacob ? 162

21 Quomodo dicat Chriſtus, quòd qui biberit ex aqua ſua, non ſitiat in æternum, cùm Sapientia dicat: Qui bibunt me, adhuc ſitient ? 163

22 Quare aqua Chriſti extinguat ſitim in æternum, cùm Angelus dederit potum Eliæ ſolùm ad quadraginta dies ? 164

23 Quare Spiritus divinus dicatur in nobis fons, & non mare, vel ſtagnum aquarum ? 165

24 Quare cùm Chriſtus Dominus proponat ſuam admirabilem aquam Samaritanæ, ac Nicodemo, illa eam petat, hîc verò minimè ? 166

25 Quare cùm mulier petit aquam ei præcipiatur à Domino vocare virum ſuum ? 168

26 An viri quos habuit Samaritana, legitimi extiterint ? 170

27 Quanta prudentia Chriſtus Dominus Samaritanam reprehendat ? ibid.

28 Quare ex verbis Chriſti mulier intellexerit ipſum eſſe Prophetam ? 171

29 De controverſia inter Iudæos, & Samaritanos de loco adorationis, & ſacrificij ? 173

30 Qua ſerie ſermonis mulier hanc de adoratione quæſtionem Chriſto proponat ? 174

31 Mulier quanto amore, ac propenſione in populum ſuum proponat quæſtionem ? 175

32 Quare dicatur quòd adoratio debeat eſſe in ſpiritu & veritate ? 177

33 Quare Deus dicatur hîc Spiritus, & non veritas, ex contextu ſermonis vel ignis, ut in veteri Teſtamento. 178

34 Quare Dominus ſe eſſe Meſſiam apertè manifeſtet Samaritanæ, non verò Iudæis interrogantibus ? 180

35 Quare mirentur diſcipuli, quod Dominus loqueretur cum muliere ? 181

36 Quare diſcipuli non interrogent à Domino, quid ageret & loqueretur cum muliere ? 182

37 Quare dum tendit in civitatem, hydriam relinquat 183

38 Quare vexillum, ac primatum prædicationis Evangelicæ committatur mulieri Samaritanæ ? 84

39 Quomodo mulier dicat de ſe, quòd Chriſtus dixerit ei omnia, quæcunque fecit. 185

40 Quare diſcipuli rogabant Chriſtum ut comederet ? 187

41 Quare Chriſtus Dominus negotium noſtræ ſalutis ſuum cibum appellet ? 188

42 Quare Dominus loquatur cum diſcipulis per metaphoram à regionibus albeſcentibus ? 190

43 Quare cùm Apoſtoli ſint multos labores perpeſſi in prædicatione Evangelica; dicat tamen Dominus, quòd eos mittit ad metendum, quod non laboraverunt ? 192

44 Quare ad unius mulierculæ vocem multi Samaritani credant Chriſtum eſſe filium Dei ? 193

CAPUT VI.

Sanatur filius Reguli.

QUÆST. I. Quare Dominus redeat in Cana Galilææ ? 196

2 Quare Dominus primò iverit in Cana Galilææ vocatus ad nuptias, nunc verò quin invitaretur ? 197

3 Quinam eſſet iſte Regulus ? 198

4 Quare iſte deprecans pro filij ſanitate, non dicatur Rex, ſed Regulus ? 199

5 Quare cùm iſte homo duplici nomine ſit inſignitus, cùm de filij infirmitate agitur, Regulus dicatur ? ibid.

6 Quare filius Reguli infirmabatur Capharnaum ? 200

7 Quare cùm Dominus immediatè diſceſſerit à Samaria in Galilæam, dicatur tamen quod ex Iudæis advenerit ? 201

8 Quare Regulus rogabat, ut Dominus deſcenderet in domum ſuam ? 202

9 Quare Regulus reprehendatur à Domino? 203

10 Quare Dominus non deſcendat in domum Reguli petentis & tamen vadit ad domum Centurionis non rogantis ? 206

11 Quare Dominus mandaverit Regulo, ut vaderet ? 207

12 Quare Chriſtus non dicat Regulo, : Do ſanitatem filio tuo, ſed ait : Filius tuus vivit ? 208

13 Quare Naaman iraſcatur ad mandatum Eliſæis Regulus verò prompte ac modeſtè obedierit dicti, Chriſti ? 209

14 Quare ſervi occurrant Domino ſuo Regulo in itinere ? 210

15 Quare Regulus interroget de hora, quia filius reſtitutus eſt ſanitati ? 212